C U R T E A D E A P E L B Ă L Ţ I

Dosarul nr.21rji-99/24 Judecătoria Bălți sediul Fălești
1-23005261-03-21rji-22012024 Judecător I.Pâcaleu

D E C I Z I E
În numele Legii
07 martie 2024

Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi,
având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei de judecată Ghenadie Liulca
Judecători Oleg Moraru, Viorel Pușcaș

a judecat în lipsa părților, în ordine de recurs, recursul declarat de către directorul Penitenciarului nr.11 Bălți, Viorel Lungu, împotriva încheierii Judecătoriei Bălți sediul Fălești din 28.12.2023, prin care a fost admisă parțial plângerea înaintată de condamnatul **Șalari Radu** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ținând cont de materialele prezentate instanței, pentru expunere asupra recursului, Colegiul, -

C O N S T A T Ă:

Prin încheierea Judecătoriei Bălți sediul Fălești din 28.12.2023, a fost admisă plângerea înaintată de condamnatul Șalari Radu, împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, fiind constatat faptul, că Șalari Radu s-a deținut o perioadă de 633 zile în condiții contrare prevederilor art.3 CEDO, după cum urmează: - în Penitenciarul nr.11 Bălți, de la data de 18 mai 2004 până la 18 iulie 2004, în total 61 zile; - în Penitenciarul nr.16 Pruncul, de la data de 05 iulie 2010 până la 15 iulie 2010, în total 10 zile; - în Penitenciarul nr.16 Pruncul de la data de 28 septembrie 2010 până la 04 noiembrie 2010, în total 37 zile; - în Penitenciarul nr. 6 Soroca de la data de 06 mai 2022 până la data 07 noiembrie 2022, în total 185 zile; - în Penitenciarul nr.13 Chișinău de la data de 07 noiembrie 2022 până la data de 10 noiembrie 2022, în total 3 zile; - în Penitenciarul nr.11 Bălți de la data de 19 decembrie 2022 până la data de 21 noiembrie 2023, în total 337 zile.

S-a redus condamnatului Șalari Radu, cu 2 zile pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ pentru perioada în care a fost deținut în

Penitenciarul nr.11 Bălți, Penitenciarul nr.13 Chișinău, Penitenciarul nr.6 Soroca și Penitenciarul nr.16 Pruncul – în total 633 zile de detenție, și anume cu 127 zile.

Termenul pedepsei definitive stabilită lui Șalari Radu prin sentința judecătoriei Soroca sediul Central din 25.08.2022 – 7 ani și 6 luni închisoare, s-a redus în total cu 127 zile.

În rest cerințele invocate de condamnatul Șalari Radu s-au respins ca fiind neîntemeiate.

Împotriva acestei încheieri a declarat recurs directorul Penitenciarului nr.11 Bălți, Viorel Lungu, solicitând casarea încheierii ca fiind neîntemeiată deoarece instanța de judecată nu a examinat situaţia individuală a condamnatului Șalari Radu, or, în Raportul de evaluare a condițiilor de detenție prezentat în cadrul ședinței de judecată, au fost prezentate probe, care cu certitudine dovedesc, că condamnatului Șalari Radu în penitenciarele în cauză i-au fost acordate condițiile satisfăcătoare de detenție.

Deci recurentul invocă, că în perioada deținerii condamnatului Șalari Radu în penitenciarele vizate, în perioadele date, toate standardele minime de întreținere a condamnaților au fost respectate, şi judecătorul de instrucție neîntemeiat a ajuns la concluzia că în perioada sus indicată Șalari Radu a fost deținut în condițiile de detenție inumane şi degradante.

Potrivit art.447 alin.(1) CPP, *recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces.*

Verificând argumentele recursurilor în raport cu materialele prezentate instanței și prevederile legii, Colegiul penal a ajuns la concluzia, că recursul urmează a fi respins ca nefondat, soluția Colegiului fiind adoptată în conformitate cu prevederile art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) CPP, potrivit cărora, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: *...respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: ...recursul este nefondat.*

În argumentarea soluției emise la caz, Colegiul menționează, că judecătorul de instrucție judecând plângerea înaintată de condamnatul Șalari Radu împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, a respectat normele procesuale, a verificat complet, obiectiv, suficient și în ansamblu împrejurările cazului, cât și argumentele formulate în plângere prin prisma raportului prezentat de către administrația instituției penitenciare, prin prisma Statutului Executării pedepsei de către condamnați aprobat prin HG nr.583 din 26.05.2006, prin prisma Raportului Consiliului pentru Prevenirea Torturii, și prin prisma practicii constante CtEDO, corect ajungând la concluzia privind admiterea acestei plângeri.

Astfel, Colegiul penal conclude, că judecătorul de instrucție corect, în baza circumstanțelor analizate, a constatat deținerea lui Șalari Radu în condiţii contrare prevederilor art.3 CEDO în Penitenciarul nr.11 Bălți, Penitenciarul nr.13 Chișinău,

Penitenciarul nr.6 Soroca și Penitenciarul nr.16 Pruncul, în perioadele după cum urmează: în Penitenciarul nr.11 Bălți, de la data de 18 mai 2004 până la 18 iulie 2004, în total 61 zile; - în Penitenciarul nr.16 Pruncul, de la data de 05 iulie 2010 până la 15 iulie 2010, în total 10 zile; - în Penitenciarul nr.16 Pruncul de la data de 28 septembrie 2010 până la 04 noiembrie 2010, în total 37 zile; - în Penitenciarul nr.6 Soroca de la data de 06 mai 2022 până la data 07 noiembrie 2022, în total 185 zile; - în Penitenciarul nr.13 Chișinău de la data de 07 noiembrie 2022 până la data de 10 noiembrie 2022, în total 3 zile; - în Penitenciarul nr.11 Bălți de la data de 19 decembrie 2022 până la data de 21 noiembrie 2023, în total 337 zile.

Potrivit plângerii înaintate, Șalari Radu susține că a fost deținut în condiții precare, invocând că se deține în celule supraaglomerate, lipsa hranei utile, lipsa apei potabile și a celei calde, etc.

Potrivit raportului inițial și rapoartelor de concretizare condamnatul Șalari Radu, s-a aflat pe parcursul unei perioade îndelungate de timp, în celulele enunțate supra care erau supraaglomerate și care nu dispun de spațiul de 4 m2 care e necesar să revină fiecărui condamnat, cu excepția Penitenciarului Pruncul. Totodată, Colegiul penal reține, că potrivit aceluiași Raport, în perioada de detenție a lui Șalari Radu între anii 2004-2010 nu a fost posibil de stabilit celulele în care a fost deținut pe motiv că, în acea perioadă nu a fost dusă o evidență centralizată la compartimentul plasării deținuților în celule și pe motiv că nu există un sistem informațional automatizat al persoanelor reținute, arestate și condamnate.

Astfel, Colegiul penal conclude, că instanța de judecată just a constatat, că condamnatul Șalari Radu s-a deținut în penitenciarele nominalizate în celule, unde nu a fost respectată norma spațiului locativ, fiind relativ extremă. Totodată, penitenciarul nr.11 Bălți este de tip celulă, ce prevede deținerea permanentă în celulă închisă a deținuților. Faptul că, condamnatul s-a deținut în condiții unde nu se respectă norma spațiului locativ se confirmă și prin Raportului privind vizita preventivă efectuată la data de 31.10.2017 și prin Rapoartele anualele ale Avocatului Poporului pentru anii 2018 -2020, precum și prin raportul privind vizita de monitorizare în Penitenciarul nr.11 Bălți întru respectarea garanțiilor de bază a deținuților pe durata epidemiei COVID-19 din 07 iulie 2020. Totodată, se reține că, potrivit raportului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2022, nu s-a constatat că în Penitenciarul nr.11 Bălți plafonul de detenție este depășit. Însă, necătând la acest fapt, în unele celule nu se respectă norma spațiului locativ per persoană de 4 m2.

În acest sens, apreciind argumentele plângerii cu privire la condițiile de detenție invocate în raport cu poziția instituției penitenciare consemnată în raportul anexat la materialele cauzei, prin prisma principiilor generale stabilite în jurisprudența CtEDO cu referire la încălcarea art.3 din Convenție, Colegiul penal consideră că judecătorul de instrucție just a stabilit, că pe parcursul perioadei vizate

Șalari Radu a ispășit pedeapsa în cadrul penitenciarelor nominalizate, unde dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul pe parcursul detenției sale, au depășit relativ semnificativ, nivelul de suferință inerent detenției, prin faptul deținerii în condiții unde nu este respectată norma spațiului locativ, condiții care sunt contrare prevederilor art.3 CEDO și suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

Apreciind argumentele plângerii cu privire la condițiile de detenție invocate, în raport cu poziția instituției penitenciare consemnată în raportul anexat la materialele cauzei, precum și prin prisma concluziilor membrilor CpPT expuse în Raportul privind vizita în penitenciarele RM, instanța just a stabilit, că pe parcursul perioadei raportate Șalari Radu a fost plasat în cadrul penitenciarelor vizate în condiții precare, contrare prevederilor art.3 CEDO.

Analizând minuțios textul raportului cu privire la evaluarea condițiilor de detenție ale deținutului Șalari Radu, prezentat de către administrația Penitenciarului nr.11 Bălți în prima instanță, precum analizând și argumentele recursului, Colegiul penal nu a regăsit expunerea argumentelor temeinice ce ar diminua credibilitatea pretențiilor invocate de condamnat.

Respectiv, Colegiul penal la fel ca și judecătorul de instrucție consideră, că dificultățile cu care s-a confruntat Șalari Radu, pe parcursul detenției sale în penitenciarele nominalizate, în perioadele vizate au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar art.3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise.

În acest sens, Colegiul susține poziția judecătorului de instrucție, care justificat a notat, că sarcina probațiunii îi revine autorității, în custodia căruia se află sau s-a aflat persoana, la caz recurentul nu a probat că pe perioada detenției și executării pedepsei în penitenciarele în cauză condamnatul nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman şi/sau degradant, și că i-a fost acordat minimul de condiţii a executării detenției, care de alt fel se rezumă nu doar la respectarea spațiului de detenție prevăzut de lege.

Colegiul penal notează, că la caz s-a constatat faptul deținerii în condiții unde nu se respectă norma spațiului locativ, încălcări care denotă lezarea drepturilor deținutului Șalari Radu la condițiile de detenție, garantate de art.3 CEDO, concluzionându-se, că judecătorul de instrucție just a aplicat formula de calcul stipulată de legislator în textul art.473^4 alin.(4) CPP, care în opinia Colegiului este un echitabilă.

În acest sens judecătorul de instrucție și-a motivat eficient soluția luată, reducerea fiind una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre suferințele cauzate și reducerea instituită, și care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate.

Ținând cont de cele menționate, instanța de recurs concluzionează, că cerințele invocate de recurent sunt neîntemeiate, careva temei de casare a încheierii nu s-au stabilit, fiind condiționată respingerea cererii de recurs și menținerea în vigoare a actului judecătoresc contestat.

Conducându-se de art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) CPP, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursul declarat de către directorul Penitenciarului nr.11 Bălți, Viorel Lungu, împotriva încheierii Judecătoriei Bălți sediul Fălești din 28.12.2023, prin care a fost admisă parțial plângerea înaintată de condamnatul **Șalari Radu** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, se respinge ca nefondat, cu menținerea fără modificări a încheierii în cauză.

Prezenta decizie este irevocabilă.

Preşedinte de şedinţă: Judecător: Judecător:

Copia corespunde originalului.